

Закон за Акцизите и Данъчните Складове (ЗАДС)

ПРЕДМЕТ И ЦЕЛ

Този закон урежда облагането с акциз, както и контрола върху производството, употребата, складирането, движението и обезпечаването на стоките, подлежащи на облагане с акциз.

ДАНЪЧНО ЗАДЪЛЖЕНИ ЛИЦА

Данъчнозадължени лица са:

- лицензираните складодържатели и регистрираните по този закон лица;
- лицата, за които е възникнало задължение по митническото законодателство по отношение на акцизни стоки;
- лица, които в нарушение на този закон са произвели или участвали в производството на акцизни стоки, държат или се разпореждат с акцизни стоки, за които не е бил заплатен акциз (или е бил заплатен частично);
- освободените от акциз крайни потребители и - временно регистрирани получатели;
- данъчните представители на лица, регистрирани по ДДС в друга държава членка, които извършват доставки на акцизни стоки при условията на дистанционна продажба по смисъла на Закона за данък върху добавената стойност;
- лицата, които получават на територията на страната акцизни стоки, освободени за потребление в друга държава членка, с изключение на случаите, когато лицата по т. 5 са изпълнили задълженията си по този закон.

ОПРЕДЕЛЕНИЯ

Данъчен склад е място, където се произвеждат, складираат, получават и изпращат акцизни стоки под режим отложено плащане на акциз от лицензиран складодържател.

Лицензиран складодържател е търговец по смисъла на Търговския закон, който е получил лиценз да произвежда, складира, получава и изпраща акцизни стоки под режим отложено плащане на акциз.

Режим отложено плащане на акциз е съвкупност от правила, приложими за производството, складирането и движението на стоки при отложено плащане на акциза.

Код по КН са тарифни кодове по Комбинираната номенклатура съгласно Приложение I на Регламент (ЕИО) № 2658/87 на Съвета относно тарифната и статистическата номенклатура и Общата митническа тарифа. За алкохола и алкохолните напитки кодовете по КН са по Комбинираната номенклатура, прилагана към 31 декември 1992 г., а за енергийните продукти и електрическата енергия - по Комбинираната номенклатура, прилагана към 1 януари 2002 г.

Енергиен продукт за отопление е продукт, участващ в процес, свързан с отделянето на топлина, която се използва непосредствено или чрез преносна среда в основната ѝ функция.

Регистриран получател е лице, което при определени условия има право да получава акцизни стоки от друга държава членка под режим отложено плащане на акциз. Регистрираният получател не може да складира или изпраща акцизни стоки под режим отложено плащане на акциз.

Регистриран изпращач е лице - вносител на акцизни стоки, което при определени условия има право да изпраща акцизни стоки, които са допуснати за свободно обращение едновременно с поставянето им под режим отложено плащане на акциз, предназначени за друга държава членка. Регистрираният изпращач не може да складира или да получава акцизни стоки под режим отложено плащане на акциз.

1. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Акцизът е вид косвен данък, тъй като неговата тежест се понася от крайните потребители, заплащащи цена, увеличена с включения акциз. За разлика от ДДС обаче акцизът е еднофазен косвен данък, тъй като се начислява само веднъж (от производителя или вносителя), а не при всяка препродажба на акцизна стока.

С акциз се облагат следните местни или вносни стоки:

- Алкохол и алкохолни напитки – бира, вина (тихи и шумящи), други ферментирани напитки, междинни продукти и етилов алкохол;
- Тютюневи изделия – пури, пурети, цигари и тютюн за пушене (за лула и цигари);
- Енергийни продукти (вкл. горива) и електрическа енергия.

Данъчно задължени лица са лицензираните производители и вносителите. Законът предвижда различни акцизни ставки по отношение на облагаемите стоки, както и специални разпоредби за освобождаване от акциз.

За разлика от другите видове данъци акцизите се административат от Агенция Митници.

2. ДАНЪЧНО ЗАДЪЛЖЕНИЕ И ДАНЪЧНА ОСНОВА

Данъчно задължение

Горейзброените стоки (освен ако не са поставени под режим отложено плащане на акциз) подлежат на облагане с акциз при:

- тяхното производство на територията на страната;
- въвеждане на територията на страната от територията на друга държава членка;
- внасяне на територията на страната от държави извън европейския съюз,

Задължението за заплащане на акциз възниква от датата на освобождаване на акцизните стоки за потребление, като освобождаване за потребление включва:

- извеждането на акцизни стоки от данъчен склад (освен когато от момента на извеждането стоките се движат под режим отложено плащане на акциз);
- потреблението на акцизни стоки в данъчен склад, освен ако са вложени като суровини в производството на акцизни стоки;
- производството на акцизни стоки извън режим отложено плащане на акциз;
- внасянето, включително в нарушение на митническото законодателство, освен когато акцизните стоки са поставени под режим отложено плащане на акциз;
- извеждането от данъчен склад на акцизни стоки, облепени с бандерол;
- установяването на липси на стоки, за които се дължи акциз;
- прекратяването на действието на лиценза за управление на данъчен склад - за всички стоки, които към момента на прекратяването са под режим отложено плащане на акциз;
- прекратяването на регистрацията на лицата - за наличните стоки, които не са били обложени с акциз;
- получаването на акцизни стоки от регистриран получател под режим отложено плащане на акциз;
- получаването на акцизни стоки от временно регистриран получател под режим отложено плащане на акциз;
- обратното въвеждане на акцизни стоки на територията на страната, изпратени от регистриран изпращач;
- получаването на акцизни стоки, освободени за потребление в друга държава членка освен когато стоките постъпят в данъчен склад на територията на страната;
- получаването на акцизни стоки при условията на дистанционна продажба по смисъла на Закона за данък върху добавената стойност;
- продажбата на въглища и кокс на лица, различни от регистрираните по чл. 57а, ал. 1, т. 1, с изключение на продажбата на физически лица, които не са еднолични търговци;
- потреблението на кокс и въглища от лицата по чл. 57а, ал. 1, т. 1 за свои собствени нужди;
- продажбата на електрическа енергия или природен газ на потребители на електрическа енергия или природен газ за битови и стопански нужди по смисъла на Закона за енергетиката;
- потреблението на електрическа енергия или природен газ от лицата по чл. 57а, ал. 1, т. 3 за свои собствени нужди, с изключение на случаите на потреблението на електрическа енергия за производство или поддържане на производство на електрическа енергия;
- потреблението на енергийни продукти от освободени от акциз крайни потребители за цели, различни от посочените в удостоверението;
- производството, държането или разпореждането на акцизни стоки, за които в нарушение на този закон не е заплатен акциз или акцизът е заплатен частично;
- други.

Определени стоки са освободени от заплащане на акциз, като например:

- акцизни стоки, когато са предназначени за дипломатически и консулски представителства и представителства на международни организации и членовете на техния персонал;
- акцизни стоки, за които в международен договор е предвидено освобождаване от акциз;
- акцизни стоки, които са предназначени за въоръжените сили на други държави, които са страна по Организацията на Северноатлантическия договор;
- акцизни стоки, които се внасят с международни пощенски и други пратки, в рамките на разрешения безмитен внос;
- внасянето или въвеждането от друга държава членка на електрическа енергия и природен газ;
- енергийните продукти за въздухоплавателни и плавателни средства, освен когато се използват за частни развлекателни полети и плаване;
- енергийните продукти в стандартните резервоари на моторните превозни средства;
- други.

Възстановява се платеният акциз за:

- етилов алкохол, който едновременно е специално денатуриран и вложен в производството на продукти, които не са за човешка консумация;
- алкохола и алкохолните напитки, вложени в производството на определени продукти (оцет, някои ароматични продукти за добавки към хранителни стоки и безалкохолни напитки, хранителни продукти), когато алкохолът и алкохолните напитки са вложени пряко или като съставка в полуготови продукти, при условие че алкохолното съдържание не надвишава определени лимити;
- алкохола и алкохолните напитки, когато те са използвани за медицински цели в лечебни заведения и аптеки;

- електрическа енергия на лицата - потребители на електрическа енергия, използвана за химическа редукция или в електролитни, металургични или минералогични процеси;
- електрическа енергия на лицата - потребители на електрическа енергия, използвана при производство на продукти, при условие че стойността на енергията представлява повече от 50 на сто от стойността на продукта;
- електрическа енергия на лицензираните железопътни превозвачи и управителите на железопътната инфраструктура - за ползваната от тях тягова и нетягова електрическа енергия при осъществяването на тяхната дейност.

- други.

В случаите на изнасяне на акцизни стоки вносеният в републиканския бюджет акциз също подлежи на възстановяване.

Данъчна основа

Данъчната основа за облагане с акциз се определя както следва:

- за бирата - количеството хектолитри за градусите Плато;
 - за виното - количеството хектолитри завършен продукт;
 - за другите ферментирани напитки - количеството хектолитри завършен продукт;
 - за междинните продукти - количеството хектолитри завършен продукт;
 - за етиловия алкохол - количеството хектолитри чист алкохол, измерено при температура 20 °С;
 - за бензина, газьола и керосина - количеството литри, приведени към сравнителна температура 15 °С;
 - за тежкото гориво, втечения нефтен газ (LPG), смазочните масла, включени в код по КН от 2710 19 71 до 2710 19 93, и другите смазочни масла, включени в код по КН 2710 19 99 - количеството, измерено в тонове;
 - за природния газ - топлотворна способност, измерена в гигаджаули;
 - за пурите и пуретите - количеството късове;
 - за биодизел и биоетанол - количеството литри, приведени към сравнителна температура 15 °С;
 - за кокса и въглищата - горна топлотворна способност, измерена в гигаджаули;
 - за електрическата енергия - количеството, измерено в мегаватчаса.
 - за цигарите данъчната основа за определяне на специфичния акциз е количеството късове, а на пропорционалния акциз - продажната цена.
 - за тютюна за пушене (за лула и цигари) - количеството тютюн за пушене, измерено в килограми.
- Размерът на дължимия акциз се изчислява, като данъчната основа се умножи по акцизната ставка.

3. РЕЖИМ ОТЛОЖЕНО ПЛАЩАНЕ НА АКЦИЗ

При производството, складиране и движение на акцизни стоки в данъчен(ни) склад(ове) облагането с акциз се отлага до извеждането на акцизните стоки от данъчния склад. Отложеното плащане на акциз не се отнася до другите данъчни задължения на лицето.

4. ЗДЪЛЖЕНИЕ ЗА РЕГИСТРАЦИЯ ПО ЗАКОНА ЗА АКЦИЗИТЕ

На задължителна регистрация по този закон подлежат:

- специализираните малки обекти за дестилиране;
- обектите за винопроизводство на малки винопроизводители;
- лицата, които произвеждат, внасят или въвеждат на територията на страната кокс или въглища, както и лицата, които извършват сделки с кокс или въглища;
- лицата получили лиценз по Закона за енергетиката, които продават електрическа енергия или природен газ на потребители на електрическа енергия или природен газ за битови или стопански нужди по смисъла на Закона за енергетиката;
- лицата, получили лиценз по Закона за енергетиката за производство на електрическа енергия, за пренос или разпределение на електрическа енергия или природен газ, за търговия с електрическа енергия, за обществена доставка на електрическа енергия или природен газ или за снабдяване от крайни снабдители на електрическа енергия или природен газ, които потребяват собствена електрическа енергия или природен газ за свои собствени нужди;
- данъчните представители на регистрираните лица за целите на ДДС в друга държава членка, които въвеждат акцизни стоки на територията на страната за извършване на доставки при условията на дистанционна продажба по смисъла на Закона за данък върху добавената стойност.

5. ДОКУМЕНТАЦИЯ И ОТЧЕТНОСТ

Данъчни документи по смисъла на този закон са:

- акцизен данъчен документ;

- известие към акцизен данъчен документ.

Акцизен данъчен документ се издава на датата, на която акцизните стоки са освободени за потребление. Издадените данъчни документи се отразяват в счетоводството и в регистъра на издателя за данъчния период, през който са издадени.

Поправки и добавки в данъчни документи не се разрешават. Погрешно съставени или поправени данъчни документи се анулират. Тези документи не се унищожават, а всички екземпляри от тях се съхраняват при лицето, издало документа.

Освен реквизитите по чл. 7 от Закона за счетоводството данъчните документи задължително съдържат:

- десетразряден номер на документа, съдържащ само арабски цифри;
- гриф "оригинал" на първия екземпляр;
- вид на акцизната стока, количество, основа за облагане с акциз и акцизната ставка;
- размер на начисления акциз;
- основание за възникване на задължението за начисляване на акциз.
- превозвач и регистрационен номер на транспортното средство;
- точен адрес на мястото на доставка.

В случаите, когато акцизните стоки, които се извеждат от данъчния склад, са собственост на лице-вложител, в акцизния данъчен документ освен данните за лицензирания складодържател се попълват и данни за лицето-вложител.

Изменението на размера на начисления акциз по издаден акцизен данъчен документ се документира с издаване на акцизно дебитно или кредитно известие, като се посочва и основанието за изменение.

Реквизитите, които трябва да съдържа данъчното известие, са:

- всички задължителни реквизити за акцизния данъчен документ;
- допълнително отбелязване "акцизно дебитно известие" или "акцизно кредитно известие";
- основание за изменението, както и номерът и датата на акцизния данъчен документ, към който е издадено известието.

Лицензираните складодържатели и регистрираните лица са задължени да подават акцизна декларация. Декларацията се подава в 14-дневен срок от изтичането на данъчния период, за който се отнася, с изключение на специфичните случаи предвидени в закона.

САНКЦИИ

По силата на ЗАДС могат да се наложат следните санкции за нарушение на разпоредбите му:

- Изземване и задържане на стоки, обект на акцизно нарушение, или тяхното отнемане в полза на държавата – при определени случаи;
- Лице, което е длъжно, а не се регистрира по ЗАДС – от 500 до 3 000 лв. плюс сумата на неначисления акциз до периода на установяване на нарушението;
- Съхранение или продажба на тютюневи изделия без разрешение за продажба – от 50 000 до 100 000 лв. (15 000 – 50 000 за физически лица);
- Производство на акцизни стоки извън данъчен склад – от 2 000 до 6 000 лв. (15 000 – 50 000 за физически лица);
- Неплащане в срок на дължим акциз или неподаване в срок на акцизна декларация – от 500 до 2 500 лв.;
- Неначисляване на дължим акциз – двойният размер на неначисления акциз, но не по-малко от 500 лв.;
- Нарушение на правилата за поставяне на акцизни бандероли – от 2 000 до 6 000 лв.;
- Поставяне на фалшиви бандероли – двойният размер на дължимия акциз, но не по-малко от 5 000 лв.